

5 juli 2018

Fietsblog OKW-7: Roerdal en Montfort

‘Nuttige en Beeldende Kunsten’ staat op de gevel van de Roermondse Ambachtsschool uit 1905. Deze school leverde medewerkers voor onder andere de werkateliers van Pierre Cuypers. In relatief korte tijd moesten immers 700 nieuw gebouwde Rooms Katholieke kerken van interieurs worden voorzien. Roermond zelf heeft overigens meer stijlen dan die van Cuypers die het bewonderen waard zijn. Er zijn fraaie uitschieters in

Jugendstil en Art Deco. Ik neem de tijd om via een aantal zijwegen langzaam de stad uit te fietsen, op weg naar het kasteel Montfort, het meest zuidelijk gelegen puntje van Gelre. Onderweg kom ik langs Sint Odiliënberg, een van de liefelijkste namen die er bestaan voor een stadje. De Romaanse kerk uit de elfde eeuw staat er zeer trots te wezen, uiteraard boven op de heuvel. Vanuit hier zijn meer dan 30 kloosters gesticht. Je zou bijna niet anders verwachten, als je het gebouw ziet staan.

Ook kasteel Montfort uit 1263 moet grote indruk hebben gemaakt, puur door fysieke aanwezigheid. De bouw van de Dom in Utrecht lag 14 jaar wegens geldgebrek stil, dus de bouwer Jan van Utrecht had even tijd voor een ander grootschalig project: de bakstenen opbouw van kasteel Montfort vervolmaken in 1343. De hoofdburcht van kasteel Montfort was mede hierdoor uitzonderlijk groot voor een kasteel in de Lage Landen. Een van de torens, de Grauwe toren, heeft een unieke vorm: niet rond, maar uitlopend in een puntje, zoals een ui. Zo kon de toegangspoort nog beter bewaakt worden. De hoge torens in combinatie met het water dat vrijelijk tot aan de hoge muren mocht lopen, heeft dit kasteel lang tot een onneembare vesting gemaakt, die respect afdwong. Er is dan ook geschiedenis geschreven.

Mijn ontvangst op kasteel Montfort is typerend voor wat ik meemaak tijdens mijn Ronde langs het erfgoed van Gelre. Bij de kassa staan vriendelijke, welwillende mensen, die alleen niet weten dat ik namens het erfgoedfestival langskom. En dat daar zelfs door Limburg Marketing over is gecommuniceerd. Vrijwilligers val je ook niet lastig met interne memo's en er is gelukkig ook geen 'line of command', er zijn hier geen baasjes. Dus krijg ik een geïmproviseerde rondleiding door de elektricien, die eigenlijk als vrijwilliger bezig is de inrichting van de catacomben af te maken. En later word ik onder het genot van een speciaal gebrouwen kasteelbiertje, De Grauwert, bijgepraat door de barkeeper. Hij werkt niet vrijwillig, maar is commercieel uitbater die huurt van de stichting die het erfgoed beheert. Ik weet even niet wat ik van deze constructie moet denken.

Het kasteel bestaat uit drie delen. Er is allereerst de ruïne van het oorspronkelijke kasteel. Een historisch geïnteresseerde vrijwilliger begon er jaren geleden met het geven van rondleidingen, waarna even enthousiaste vrijwilligers met het uitgraven van de oude catacomben begonnen. Het laatste deel zijn

begonnen. Daarnaast heb je het jachtslot, dat in 1850 door een Roermondse fabrikseigenaar bovenop de resten van het kasteel is gebouwd. Het totaal vervallen jachtslot is in 2006 met fondsen van de Rabobank en subsidie van de provincie hersteld en dient nu als expositieruimte en soms als trouwlocatie. En als laatste is er het terras met bar, die dus door de lokale horeca commercieel wordt uitgebuit.

Het kasteel Montfort is in haar geschiedenis meerdere keren verwoest, en meerdere keren is het kasteel herbouwt. Op het laatst is het vervallen kasteel gesloopt, om als ruïne de romantische achtergrond te zijn voor een jachtslot van een nieuwe rijke. Nu worden er tussen de resten van het kasteel en het herstelde jachtslot op het voormalige binnenhof commerciële feesten gehouden, zoals vanavond voor het personeel van een middelbare school. Op wonderlijke wijze lijkt ook deze nieuwe fase in het bestaan van het kasteel te passen bij de tijdsgeest. Zonder alternatieve inkomstenbronnen zou dit een stapel dode stenen zijn gebleven. Om met de woorden van de barkeeper af te sluiten: 'Hier is in het verleden flink gefeest, wij houden dat gebruik in ere'.

Zelf deze route ontdekken?

Bovenstaande blog gaat over [traject 7](#) van de route [Fietsen over Grenzen](#). Dit traject loopt van Roermond naar Montfort. [Lees meer over dit traject.](#)

Geschreven door Marc Beek

Mijn naam is Marc Beek (54 jaar, Harderwijk) en ik ga Fietsen over Grenzen. Ik ben een ervaren vakantiefietser, dus weet mijn tempo aan te passen aan de schoonheid van het landschap en de bezienswaardigheden op de route. Al fietsend ga ik op zoek naar de geschiedenis van toen en dat in woord verbinden met het leven van nu. Want die grens uit het verleden vormde dan wel ooit een barrière, vaak was het ook een aanmoediging om grenzen te verleggen.